

Klimat- och näringslivsdepartementet

Enheten för cirkulär ekonomi, kemikalier och strålning

kn.remissvar@regeringskansliet.se

kn.cks.remisser@regeringskansliet.se

Göteborg 2025-11-14

Ert dnr KN2025/01589

Yttrande över remiss av Naturvårdsverkets skrivelse förslag till författningsändringar till följd av revidering av EU:s avfallstransportförordning

Sammanfattning

- Stena Recycling avstyrker ett införande av de föreslagna paragraferna 8 kap. 15 och 16 §§ avfallsförordningen.
- Stena Recycling ansluter till Återvinningsindustriernas yttrande.

Inledning

Stena Metallkoncernen är en ledande återvinningskoncern där Stena Recycling AB ingår. Bland verksamheterna ingår också produktion av aluminium från återvunnen råvara, leveranser av stålprodukter, finansverksamhet samt internationell handel med stål, metaller och olja.

Koncernen bedriver verksamhet på cirka 200 platser i nio länder, varav cirka 100 är lokaliserade i Sverige.

Koncernens totalt 3 500 medarbetare arbetar nära våra kunder för att skapa nya värden som alla tjänar på – företagen, miljön och samhället. Varje år återvinner vi sex miljoner ton avfall och uttjänata produkter och förser våra kunder med nödvändiga råvaror, stålprodukter och marina bränslen. Genom forskning och utveckling arbetar vi för att möta framtidens utmaningar med nya, hållbara lösningar.

Koncernen har, förutom i Sverige, återvinningsanläggningar i Norge, Danmark, Finland, Polen och Italien. Liksom branschen i stort är koncernen inne i en mycket intensiv process där avfallshanteringen genomgår en industrialisering där ny teknik har gjort det möjligt att återvinna även mer komplexa avfall och material med lägre materialvärde. Detta kräver emellertid tekniskt avancerade anläggningar som innebär stora investeringar och som därför kräver stora volymer för att bli lönsamma. Vi ser därför framför oss att avfall kommer att behöva transporteras längre sträckor för att kunna återvinnas, och då inte sällan behöva passera en landsgräns. Vi ser även att den mer förfinade utsorteringen visserligen innebär att mer material kan återvinnas, men det innebär också att de restfraktioner som ändå uppstår har högre innehåll av farliga ämnen, vilket ställer högre krav på bortskaffningen. Detta innebär att det blir färre möjliga mottagare av restfraktionerna, vilket i sig kan kräva transporter som behöver passera landsgränser. Utöver

Stena Recycling AB

Box 4088
400 40 Göteborg
Sverige

Fiskhamnsgatan 8
414 58 Göteborg
Sverige

Tel +46104450000

Säte Göteborg
Org nr 556132-1752
VAT nr SE556132175201

stenarecycling.se

detta skärps kemikalielagstiftningen hela tiden, vilket gör att mer avfall måste bortskaffas eftersom vi inte vill att de ämnen de innehåller skall föras tillbaka till samhället. Även denna trend kan därför innebära att gränsöverskridande transporter kan bli nödvändiga för fler avfallsströmmar.

Stena Recyclings inställning

Stena Recycling är medlem i Återvinningsindustrierna och ansluter till dess yttrande. Stena Recycling önskar emellertid utveckla resonemanget kring Naturvårdsverkets förslag till ytterligare reglering avseende principen om närhet och självförsörjning enligt följande.

I de föreslagna nya paragraferna 8 kap. 15 och 16 §§ avfallsförordningen har Naturvårdsverket föreslagit ett antal ytterligare krav, utöver de redan strikta krav som följer av artikel 11 i EU-förordningen, som skall vara uppfyllda för att avfall skall kunna föras in till och föras ut från Sverige för bortskaffande.

De tillkommande kraven innebär att den som vill föra in eller föra ut avfall skall kunna visa att det planerade bortskaffandet inte innebär risk för att hanteringen av avfall som uppkommit i Sverige inte förhindras eller fördröjs. Vidare skall man visa att agerandet är förenligt med både nationella och kommunala avfallsplaner samt i övrigt inte stå i strid med andra åtgärder som vidtagits för att begränsa export och utförsel av visst avfall från Sverige.

Kraven är enligt vår uppfattning otydligt utformade och kommer att kräva omfattande utredningar och kommer därmed att innebära ökade kostnader för svenska aktörer, både inom industrin och kommuner. De öppnar även upp för ett stort mått av godtycke.

Om utförseln eller införseln skall ske för deponering (D1 och D5) är kraven vidare ännu striktare då det i praktiken blir omöjligt att skicka till eller ta emot avfall från länder utanför Norden då det kommer att kräva synnerliga skäl. Inom Norden ställs ett krav på överenskommelser med det land som avfall skall skickas till eller tas emot från. Några sådana överenskommelser finns inte för närvarande.

Samtliga krav ovan går utöver vad som krävs enligt EU-förordningen. Någon generell möjlighet att föreskriva nationella krav som går utöver förordningen har inte tagits in i förordningen. Det kan därför ifrågasättas om de föreslagna nationella kraven är förenliga med EU-rätten och då särskilt den fria rörligheten och proportionalitetsprincipen.

I vart fall så får de föreslagna reglerna anses strida mot de principer för implementering av EU-rätten som Regeringens Implementeringsråd har föreslagit i sin delredovisning 2025 som bl.a. är följande:

Genomförandet eller tillämpningen av EU-rättsakten ska inte medföra konkurrensnackdelar eller vara mer betungande för svenska företag jämfört med deras jämförbara europeiska konkurrenter.

Tillämpningen bör ej heller vara mer restriktiv jämfört med andra EU-länder.

Utgångspunkten för svenskt genomförande av EU-direktiv är att inte gå längre än vad miniminivån kräver i aktuellt EU-direktiv. Motsvarande gäller i förekommande fall för annan EU-lagstiftning.

Rådet har även tagit fram kriterier för vad som definieras vara överimplementering, varav följande är tillämpliga i aktuellt ärende:

Nationella regelkrav läggs till utöver det som krävs i EU-rättsakten.

Oproportionerliga sanktioner eller andra efterlevnadsmekanismer än vad som är nödvändigt för ett korrekt genomförande föreslås eller används.

De nu föreslagna kraven i 8 kap. 15 och 16 §§ avfallsförordningen strider mot bakgrund av det ovan anförda både mot EU-rätten och de principer som Implementeringsrådet tagit fram. De båda paragraferna skall därför inte ingå i den svenska implementeringen av EU-förordningen om avfallstransporter.

Därutöver ser Stena Recycling en stor risk att de föreslagna reglerna kan komma att innebära monopolliknande situationer för vissa bortskaffningsförfaranden. Ett exempel är högtemperaturförbränningsanläggningar som det endast finns några enstaka i de nordiska länderna, och samtliga ingår i samma koncern. Att på en sådan marknad sätta upp ytterligare hinder för en fungerande konkurrens kommer inte att gynna återvinningen, eftersom de kostnader som bortskaffandet innebär måste bäras av de intäkter som återvinningsföretag kan få från material med positivt värde.

Med vänlig hälsning

FÖR STENA RECYCLING AB

Carl Hagberg

Bolagsjurist Stena Recycling Holding AB

Tel. 010-445 20 46

carl.hagberg@stenamefall.se